

ΕΚΘΕΣΙΣ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ
ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

Α' ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ

Μολονότι ή απόφασις τής Κυπριακής Κυβερνήσεως περί μετακλήσεως ήμῶν πρός μελέτην τοῦ θέματος ίδρύσεως Κρατικῆς Ὁρχήστρας ἐν Κύπρῳ ἀποδεικνύει ἀφ' ἑαυτῆς ὅτι ή Κυβέρνησις κατανοεῖ πλήρως τήν μεγάλην σημασίαν τῆς ίδρύσεως ἐνός τοιούτου Καλλιτεχνικοῦ Ὁργανισμοῦ, ἐν τούτοις ἄς μᾶς ἐπιτραπῆ νά τονίσωμεν καί ήμεῖς προσωπικῶς ὅτι μία Κρατική Συμφωνική Ὁρχήστρα, λειτουργοῦσα ἐπὶ σταθερᾶς βάσεως, ἐντός σαφῶς διαγεγραμμένων πλαισίων καί μέ βαθεῖαν ἐπίγνωσιν τοῦ πολιτιστικοῦ ρόλου της, θά ἀποτελέσῃ ἀναμφιβόλως ἕνα ἀξιόλογον συντελεστήν τῆς ἀνυψώσεως τῆς πολιτιστικῆς στάθμης τῆς νήσου καί θά φέρῃ τήν Κύπρον πλησίον τῶν ἄλλων, μουσικῶς προηγμένων χωρῶν, ὅπου τοιοῦτοι Καλλιτεχνικοὶ Ὁργανισμοὶ ἀποτελοῦν βασικοὺς φορεῖς πολιτισμοῦ.

Ἡ Κρατική Ὁρχήστρα, διά καλῶς προγραμματισμένων καί συχνῶν ἐμφανίσεων της, θά συμβάλῃ ἀποφασιστικῶς εἰς τήν ἀνάπτυξιν τοῦ μουσικοῦ συναισθήματος καί γενικῶς εἰς τήν καλαισθητικὴν καλλιέργειαν τοῦ κοινοῦ. Θά φέρῃ τό κοινόν εἰς ἐπαφήν μέ τά ἀριστουργήματα τῆς μουσικῆς φιλολογίας καί θά συμβάλῃ εἰς τήν βαθμιαίαν ἀπομάκρυνσιν ἀπό διαβρωτικᾶς τῆς καλαισθησίας συνηθείας, διότι ὅσον εὐπρόσβλητοι εἰς μή ὑγιεῖς μουσικᾶς προτιμήσεις καί ἄν παρουσιάζονται οἱ νέοι καί τό κοινόν μας, ἐν τούτοις, πιστεύομεν ἐκ πείρας, ὅτι εἶναι ἐπίσης καλοὶ δέκται ὑγιῶν αἰσθητικῶν ἀρχῶν καί ἀνταποκρίνονται συχνά μετά συγκινητικῆς προθυμίας. Εἰς τό κοινόν μας ὑπάρχει σαφῶς ή ἔφεσις πρός πρόοδον καί ἀνοδικήν ἐξέλιξιν, καί εἶναι βέβαιον ὅτι θά ἀνταποκριθῇ εἰς τήν προσπάθειαν ἐνός Καλλιτεχνικοῦ Ὁργανισμοῦ, σοβαροῦ καί καλῶς συγκειροτημένου, ὁ ὁποῖος θά ἐνέπνεε τήν ἐμπιστοσύνην του. Χαρακτηριστικῶς ἀναφέρομεν ὅτι, ἐνῶ κατὰ τό πρῶτον ἔτος τῆς ίδρύσεως τῆς Συμφωνικῆς Ὁρχήστρας Βορ. Ἑλλάδος (1959) ὁ ἀριθμός τῶν ἀκροατῶν κατὰ συναυλίαν, συμπεριλαμβανομένων καί προσκεκλημένων εἰς ποσοστόν 50% περίπου, ἀνήρχετο κατὰ μέσον ὄρον εἰς 480 καί εἰς συναυλίας δῖς τοῦ μηνός, ἐντός ὀλίγων ἐτῶν ὁ μέσος ὄρος ἀκροατῶν, μετά κατάργησιν τῶν προσκλήσεων καί αὔξησιν τῶν συναυλιῶν εἰς τέσσαρας μηνιαίως, ἀνήλθε καί διατηρεῖται μέχρι σήμερον εἰς 1000 κατὰ συναυλίαν, ἥτοι ἐσημειώθη αὔξεις τῶν ἀκροατῶν κατὰ 400%.

Διά τῆς συστηματικῆς προσελιύσεως τῶν νέων ή Ὁρχήστρα θά δυνηθῇ νά τοὺς ὀδηγήσῃ πρός ὑγιεῖς καλλιτεχνικοὺς προσανατολισμοίς.

θά ἐνθαρρύνη ἐπίσης νέους Κυπρίους καλλιτέχνας, ἐκτελεστάς καί συνθέτας. Ἄλλοι ἐξ αὐτῶν θά φιλοδοξήσουν νά ἐμφανισθοῦν ὡς σολίστ μετά τῆς ὀρχήστρας, ἄλλοι νά ἀποτελέσουν μέλη της ἢ ἄλλων μουσικῶν συγκροτημάτων, ἐνῶ νέοι Κύπριοι συνθέται θά φιλοδοξοῦν νά ἐμφανίζουν ἔργα των διά τῆς Ὀρχήστρας. Ἀλλά τό σημαντικώτερον ἀσφαλῶς εἶναι ὅτι ἀπό τούς νέους θά προέλθῃ τό φιλόμουσον καί καλλιεργημένον κοινόν τῆς ἐπομένης γενεᾶς.

Ἡ Ὀρχήστρα, ἐπίσης, θά δίδῃ τήν εὐκαιρίαν εἰς τό κυπριακόν κοινόν νά γνωρίσῃ διαπρεπεῖς καί γνωστούς διεθνῶς καλλιτέχνας, ξένους καί Ἑλληνας, εἰς ἐμφανίσεις των, ὡς σολίστ ἢ ὡς μαέστρων, μετ' αὐτῆς.

Ἐν συνεργασίᾳ μετά Χορωδίας, ἡ ὁποία εἶναι δυνατόν νά ἰδρυθῇ παραλλήλως πρὸς τήν Ὀρχήστραν ἢ νά σχηματίζεται διά τῆς συμμετοχῆς ἐπὶ παγκυπρίου κλίματος στελεχῶν διαφόρων ἐν τῇ νήσῳ χορωδιῶν, ἡ Κρατικὴ Ὀρχήστρα θά δυνηθῇ νά γνωρίσῃ εἰς τό κοινόν μεγάλα καί σημαντικὰ χορωδιακὰ ἔργα, ὡς ὀρατόρια κλπ.

Ἐκτός τῶν δημοσίων ἐμφανίσεων της, ἡ Κρατικὴ Ὀρχήστρα θά ἀσκήσῃ ὀλοέν καί εὐρυτέραν πολιτιστικὴν ἐπιρροήν διά συναυλιῶν ἀπό ραδιοφώνου, τῆς τηλεοράσεως καί εἰς ὀργανούμενα ἐν τῇ νήσῳ καί εἰς ἀρχαῖα θέατρα διάφορα Φεστιβάλ. Οὕτω, ἡ Ὀρχήστρα δύναται νά ἀποβῇ εἰς μοναδικὸς θεσμὸς διά τοῦ ὁποίου ἡ Κύπρος θά προβάλλῃ καί εἰς τούς ξένους ἐπισιπέτας της τό καλλιτεχνικόν της παρόν καί τήν ἐπίδοσίν της εἰς τόν πολιτιστικόν στίβον.

Πέραν τούτων ἡ Ὀρχήστρα θά γίνῃ ὁ κύριος καλλιτεχνικὸς φορεὺς τοῦ τόπου καί θά ἀποτελέσῃ τήν σπονδυλικὴν στήλην τῆς μουσικῆς ζωῆς τῆς νήσου, γύρω ἀπὸ τήν ὁποίαν καί ἄλλοι μουσικοὶ Ὀργανισμοὶ ἀσφαλῶς θά δημιουργηθοῦν καί θά ἀναπτύσσωνται.

Διά νά ἀποβῇ ἐπιτυχὴς καί καρποφόρος ἡ ἴδρυσις τῆς Κρατικῆς Ὀρχήστρας, πρέπει, νομίζομεν, νά τεθῇ ἐπὶ στερεῶν βάσεων, τόσον ἀπὸ διοικητικῆς ὅσον καί καθαρῶς καλλιτεχνικῆς ἀπόψεως καί νά τηρηθοῦν ὠρισμένα προϋποθέσεις πρωταρχικῆς σημασίας.

Ἀπαραίτητοι προϋποθέσεις τῆς ἐπιτυχίας της εἶναι, κατὰ τήν γνώμην ἡμῶν α) ἡ μορφή, ἣτις θά δοθῇ εἰς τήν Ὀρχήστραν, β) ἡ συγκρότησις της μέ αὐστηρά κριτήρια, γ) σαφῆς καί μεθοδικὸς προγραμματισμὸς καί δ) ἡ ἐκλογὴ Γενικοῦ Διευθυντοῦ.

α) Μορφή

Νομίζομεν ὅτι ἡ Κρατικὴ Ὀρχήστρα πρέπει ἀρχικῶς νὰ ἔχη τὴν μορφήν μιᾶς μικρᾶς συμφωνικῆς ὀρχήστρας ἐκ 46 περιῶπου μελῶν, ὡς σημειοῦμεν λεπτομερέστερον κατωτέρω. Μία ὀρχήστρα, τοῦ τύπου κλασσικῆς συμφωνικῆς ὀρχήστρας, λόγῳ ἀφ' ἑνὸς τῆς ποικιλίας τῶν ἠχοχρωμάτων τὰ ὁποῖα ἐμπεριέχει καὶ τοῦ οὐσιαστικῶς ἀπεριορίστου ἀφ' ἑτέρου ἀριθμοῦ ἔργων πρὸς ἐπιλογήν διὰ τὰ προγράμματα συναυλιῶν, δύναται εὐχερῶς νὰ προσελκύσῃ τὴν προσοχὴν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κοινοῦ καὶ θὰ σταδιοδρομήσῃ μέ προοπτικὴν ἐπιτυχίας ἐάν λειτουργήσῃ ἐντὸς καλῶς προγραμματισμένων πλαισίων.

Ἔχομεν τὴν γνώμην ὅτι δέν ἐνδείκνυται ἡ ἔναρξις τῆς Ὀρχήστρας ὑπὸ τύπον Ὀρχήστρας Ἐγχόρδων, διότι, λόγῳ τῆς ἰδιαιτέρως λεπτῆς φύσεως τοῦ συνόλου τούτου, τοῦ σημαντικῶς περιορισμένου, ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ ἔργα διὰ συμφωνικὴν, ἀριθμοῦ ἔργων καὶ τῆς συντριπτικῆς συγκρίσεως τῆς πρὸς ἐξαιρετικῶς ὑψηλοῦ ἐπιπέδου ξένα τοιαῦτα συγκροτήματα, ἐμφανιζόμενα κατὰ καιροῦς ἐν τῇ νήσῳ, εἶναι δύσκολον νὰ ἐφελκύσῃ τὴν συνεχῆ προσοχὴν καὶ νὰ διατηρήσῃ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κοινοῦ ἐπὶ μακρόν. Ἐξ ἄλλου, ἡ συμφωνικὴ ὀρχήστρα ἐμπεριέχει τὰ ἔγχορδα καὶ δύναται ὁ διευθυντὴς νὰ χρησιμοποιοῖ τὸ τμήμα τοῦτο τῆς Ὀρχήστρας πρὸς ἐκτέλεσιν ὠρισμένων ἔργων. Τοῦτο, ἄλλωστε, ἐπιβάλλεται καὶ ὡς μέτρον καλλιιεργείας τῆς ὁμοιογενείας καὶ τῆς ὀρχηστρικῆς ἐξελίξεως τῶν ἐγχόρδων, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὴν βάσιν τῆς συμφωνικῆς.

Ἀπὸ διοικητικῆς ἀπόψεως, νομίζομεν ὅτι, καλὸν θὰ ἦτο ἡ Κρατικὴ Ὀρχήστρα νὰ ἀποτελέσῃ αὐτόνομον κρατικὴν ὑπηρεσίαν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ τὸν διοικητικὸν ἔλεγχον τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας. Τὰ μέλη τῆς Ὀρχήστρας εἶναι προτιμώτερον νὰ προσλαμβάνωνται ἐπὶ συμβάσει ἀορίστου διαρκείας.

β) Συγκρότησις

Ἡ Κρατικὴ Ὀρχήστρα δύναται νὰ ἔχη καὶ νὰ διατηρήσῃ ἐπὶ ὠρισμένα ἔτη, μέχρι τῆς ἐξελίξεως τῆς ἐπὶ ἐξαιρετικῶς ὑψηλοῦ ἐπιπέδου καὶ τῆς εἰς μέγαλον βαθμὸν ἀυξήσεως τῆς δραστηριότητος τῆς, τὴν ἀκόλουθον σύστασιν:

1. ΕΓΧΟΡΔΑ:	I	Βιολιά	10	}	32
	II	"	8		
		Βιόλες	6		
		Βιολοντσέλλα	5		
		Κοντραμπάσα (Βαθύχορδα)	3	}	

2. ΠΝΕΥΣΤΑ: (ξύλινα) Φλάουτα (Πλαγίαιλοι) 2

Όμποι (Όξύαυλοι)	2	}	8
Κλαρινέττα (Εύθύαυλοι)	2		
Φαγμόττα (Βαρύαυλοι)	2		
(Χάλκινα) Κόρνα	2	}	4
Τρομπέττες (Σάλπιγγες)	2		

3. Τύμπανα - Κρουστά: Έκτελεσταί 2 2
Σύνολον 46

Η πρόσληψις τῶν μελῶν πρέπει νά γίνη μέ αὐστηρά κριτήρια κατόπιν ἐξετάσεων ἐνώπιον εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς, ὀριζομένης δι' ἀποφάσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Παιδείας. Μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς δύναται νά μετακληθοῦν καί ἐξ Ἑλλάδος.

Βάσει τῶν στοιχείων, τά ὅποια ἔχομεν συγκεντρώσει κατόπιν προσωπικῆς ἐρεύνης, τό δυναμικόν, τό ὅποιον διαθέτει σήμερον ἡ Κύπρος εἶναι ἐξαιρετικῶς περιωρισμένον. Εἰς τοῦς ἐλάχιστους Κυπρίους ἢ μονίμως ἐγκατεστημένους ἐδῶ, οἱ ὅποιοι δύνανται νά ἀποτελέσουν ἐνδεχομένως μέλη, δυνατόν νά προστεθοῦν καί ὠρισμένοι σπουδασταί ἢ ἐγκατεστημένοι εἰς τό Ἐξωτερικόν ἐκτελεσταί. Προβάλλει, ὅθεν, ἡ ἀνάγκη ἐπανδρώσεως τῶν πλείστων θέσεων ἐγχόρδων καί, κυρίως, πνευστῶν ἐν τοῦ Ἐξωτερικοῦ. Δεδομένων τῶν εἰδικῶν συνθηκῶν εἰς πολλάς εὐρωπαϊκᾶς χώρας καί τοῦ πλεονασμοῦ ἐκτελεστῶν πνευστῶν, τοῦτο δέν θά εἶναι δύσκολον, οὔτε καί ἰδιαιτέρως δαπανηρόν.

Πρός καθορισμόν τοῦ ἀκριβοῦς ἀριθμοῦ τῶν ἀπαιτηθησομένων ξένων ἐκτελεστῶν θά ἦτο ἐνδεδειγμένον νά γίνη πρῶτον ἡ προκήρυξις καί πλήρωσις τῶν θέσεων δι' ἐξετάσεων τῶν ὑποψηφίων Κυπρίων. Ὑπολογίζομεν ὅτι ἐπί τοῦ συνόλου τῶν 46 θέσεων δυνατόν νά ἀπαιτηθῇ ἢ διά μετακλήσεως ἀλλοδαπῶν ἐκτελεστῶν ἐπ' ἀνδρωσις 30 περίπου θέσεων. Ἡ πρόσληψις ἱκανῶν ξένων ἐκτελεστῶν θά ἀποβῇ ποικιλοτρόπως χρήσιμος. Ἰδιαιτέρως, ἐνῶ θά συμβάλη ἀποφασιστικῶς εἰς τήν ἐπί ὑψηλοῦ ἐπιπέδου ἀπόδοσιν τῆς Ὀρχήστρας, θά συμβάλη παραλλήλως καί εἰς τήν ἐπί μέρους βελτίωσιν τῆς τεχνικῆς καί γενικῶς τῆς ἀποδόσεως τῶν Κυπρίων ἐκτελεστῶν. Διά τῆς ἀναθέσεως δέ εἰς ὠρισμένους ἐξ αὐτῶν τῆς διδασκαλίας τῶν ὀργάνων των, ὡς ἀναφέρομεν λεπτομερέστερον κατωτέρω, θά δημιουργηθοῦν ἐντός μιᾶς δεκαετίας τό πολύ νέοι Κύπριοι ἐκτελεσταί, ἰδίως πνευστῶν, πᾶγμα σημαντικώτατον διά τήν ἐξέλιξιν τῆς μουσικῆς ζωῆς τῆς νήσου.

γ) Προγραμματισμός

Ἡ Κρατική Ὀρχήστρα πρέπει, πρὸ τῆς πρώτης ἐμφανίσεως της, νά προετοιμασθῇ ἱκανοποιητικῶς διά μακρᾶς, μεθοδικῆς καί ἐντατικῆς ἐργασίας, οὔτως ὥστε διά τῆς πρώτης της συναυλίας /5...

νά κατακτήση τήν έμπιστοσύνην τοῦ κοινού ὡς εἰς καλλιτεχνικός ὀργανισμός ὑψηλῆς στάθμης καί νά δημιουργήσῃ τήν πεπολίθῃσιν εἰς πάντας ὅτι εἶναι προωρισμένος νά σταδιοδρομήσῃ ὡς μόνιμος πολιτιστικός θεσμός τῆς νήσου μέ μακράν πνοήν καί προοπτικήν. Πρός τούτοις ἡ Ὀρχήστρα πρέπει νά πραγματοποιή 4-5 δοκιμάς ἑβδομαδιαίως, ἀνεξαρτήτως οἰωνδήποτε ἄλλων ὑποχρεώσεων αὐτῆς. Πρὸ τῆς ἐμφανίσεως της πρέπει αὕτη νά ἔχῃ ἤδη ἔτοιμον καί τό πρόγραμμα τῆς δευτέρας συναυλίας της.

Βασικός συντελεστής τῆς ἐπιτυχίας της θά εἶναι, νομίζομεν, ὁ καθορισμός τοῦ προγράμματος καί τῶν ἡμερομηνιῶν τῶν συναυλιῶν ὀλοκλήρου τῆς πρώτης περιόδου εἰς ὅλας τὰς πόλεις.

Κατά τό πρῶτον ἔτος ἡ Ὀρχήστρα δύναται νά δίδῃ μίαν συναυλίαν κατά μῆνα εἰς ἐκάστην πόλιν μέ ἀντιστοίχους ἐμφανίσεις διὰ τούς μαθητάς τῶν Ἐκπαιδευτηρίων. Ἀπό τοῦ δευτέρου ἔτους αἱ συναυλίαι ^{δυνατόν} νά ἀυξηθοῦν εἰς δύο μηνιαίως.

Τά προγράμματα τῶν συναυλιῶν πρέπει νά περιέχουν διαφωτιστικά καί συντόμους ἀναλύσεις τῶν ἔργων, μέ προσθήκην, ἐνδεχομένως, εἰς τό τέλος, ἐνός λεξιλογίου ἐπεξηγηματικοῦ τῶν κυριωτέρων μουσικῶν ὄρων. Ἡ προσθήκη αὕτη δύναται νά ἐνσωματοῦται κατά τοιοῦτον τρόπον εἰς τό πρόγραμμα ὥστε νά ἀποκόπτεται διὰ νά ἀποτελέσῃ ἕνα σύντομον λεξιλόγιον ὄρων, εἰς τό ὅποῖον ὁ καθείς νά προστρέχῃ εὐκόλως.

Πολύ συντελεστική τῆς ἐπιτυχοῦς σταδιοδρομίας τῆς Ὀρχήστρας θά εἶναι ἡ καθιέρωσις τοῦ συστήματος τῶν συνδρομητῶν εἰς ἐκάστην πόλιν. Τοῦτο ἐφηρμόσαμεν εἰς Θεσσαλονίκην ἀπό τοῦ πρώτου ἔτους τῆς ἰδρύσεως τῆς Κρατικῆς Ὀρχήστρας Θεσσαλονίκης καί ὁ ἀριθμός τῶν συνδρομητῶν ἀπό 135 ἠῦξήθη ἐντός ὀλίγων ἐτῶν εἰς 600 περίπου καί διατηρεῖται εἰς τὰ αὐτά ἐπίπεδα μέχρι σήμερον. Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ θά δημιουργηθῇ ἕνας κύκλος σταθερῶν φίλων καί ὑποστηρικτῶν τοῦ ἔργου τῆς Ὀρχήστρας, ἕνας πυρῆν γύρω ἀπό τόν ὅποῖον θά προστίθενται καί ἄλλοι νέοι ἀκροαταί, μελλοντικοί φίλοι τῆς μουσικῆς καί τῆς Ὀρχήστρας. Ἐπιπροσθέτως, νομίζομεν, ὅτι σκόπιμον καί πρακτικῶς ὠφέλιμον θά εἶναι ἐάν ἀποφευχθῇ εὐθύς ἐξ ἀρχῆς ἡ διὰ προσιλήσεων προσέλιυσις ἀκροατῶν.

Διὰ τῆς σταθερᾶς προσηλώσεως εἰς σαφῶς διαγεγραμμένον πρόγραμμα λειτουργίας, θά ἐπιτύχῃ τούς στόχους της ἡ Ὀρχήστρα καί θά κτίσῃ βαθμηδόν καί σταθερῶς τό οἰκοδόμημα τῆς πολιτιστικῆς της ἀποστολῆς.

δ) Διοικήσεις

Μεγίστης σημασίας διά τήν ἐπιτυχίαν τῆς Ὁρχήστρας εἶναι ἡ ἐκλογή τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ. Ἐπιμεφαλῆς τῆς Ὁρχήστρας πρέπει νά τεθῆ καλλιτέχνης διαθέτων κῦρος, μακράν πεῖραν ὡς ἀρχιμουσικός, θερμουργόν ζῆλον, ὑψηλὴν ἀντίληψιν διά τήν ἀποστολήν τῆς Τέχνης, βαθεῖαν συναίσθησιν καλλιτεχνικῆς εὐθύνης καί διοικητικῆς ἱκανότητος. Ἀπό τήν ἐκλογήν τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ θά ἐξαρτηθῆ κατὰ μέγα μέρος καί ἡ ἐπιτυχία τῆς Ὁρχήστρας.

ε) Δαπάνη

Συνημμένως ὑποβάλλομεν σχέδιον προϋπολογισμοῦ τῶν δαπανῶν ὀργανώσεως τῆς Ὁρχήστρας κατὰ τό πρῶτον ἔτος. Συμφώνως πρὸς αὐτό ἡ δαπάνη συγκροτήσεως τῆς Κρατικῆς Ὁρχήστρας θά ἀνέλθῃ περίπου εἰς τό ποσόν τῶν £52,000. Ἐάν ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν ἡ πολιτιστικὴ σημασία τοῦ σκοποῦ, τό γεγονός ὅτι πλεῖστοι ἐκ τῶν ἐκτελεστῶν θά προέλθουν ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ καί ὅτι οἱ ἐκτελεσταί θά χρησιμοποιῶνται ὑπό ὄρους πλήρους ἀπασχολήσεως, ἡ δαπάνη δέν δύναται νά θεωρηθῆ ὡς ὑπερβολικὴ.

Ἀφ' ἑτέρου ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους ἡ Ὁρχήστρα θά πραγματοποιηῇ ὠρισμένας εἰσπράξεις, αἱ ὅποσαι, μέ αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν συναυλιῶν καί τῶν ἀκροατῶν, θά βαίνουν αὐξανόμεναι. Πρέπει, βεβαίως, νά σημειωθῆ ὅτι ἡ Ὁρχήστρα ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει θά δυνηθῆ νά καλύπτῃ πέραν τοῦ 1/4 τῶν δαπανῶν τῆς. Ἡ ὑπό τοῦ Κράτους ἀμέσως ἢ ἐμμέσως οἰκονομικὴ ὑποστήριξις ἀποτελεῖ ἀνεγνωρισμένην γενικῶς θεμελιώδη ἀρχήν καί προϋπόθεσιν τῆς ἰδρύσεως καί συντηρήσεως τοιούτων καλλιτεχνικῶν ὀργανισμῶν, ὡς εἶναι μία Συμφωνικὴ Ὁρχήστρα, παντοῦ εἰς ὅλον τόν κόσμον.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ ὅλη δαπάνη τῆς συγκροτήσεως καί λειτουργίας τῆς Ὁρχήστρας θά μειωθῆ κατὰ σημαντικόν ποσοστὸν ἐάν ἰδρυθῆ παραλλήλως καί Κρατικὸν Ὁδεῖον.

Β' ΚΡΑΤΙΚΟΝ ὉΔΕΙΟΝ

Μετ' ἀπολύτου πεποιθήσεως ὑποστηρίζομεν ὅτι ἡ ἴδρυσις ἑνὸς Κρατικοῦ Ὁδείου, παραλλήλως πρὸς τήν ἴδρυσιν Κρατικῆς Ὁρχήστρας, θά συντελέσῃ τὰ μέγιστα εἰς τήν ἀπό πάσης ἀπόψεως λυσιτελεστέραν ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν τῆς Ὁρχήστρας.

Μεταξὺ τῶν βασικῶν ἐπιτεύξεων τοῦ Κρατικοῦ Ὁδείου δύναται νά εἶναι: α) ὁ καταρτισμὸς καθηγητῶν καί διδασκάλων μουσικῆς διά τήν Μέσην καί Κατωτέραν Ἐκπαίδευσιν.

Διά τῆς ἐφαρμογῆς καταλλήλου προγράμματος συνδυάζοντας τὰς συγχρόνους ἐκπαιδευτικὰς ἀρχὰς μὲ τὰς ἐν Κύπρῳ συνθήκας καὶ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, θὰ ἐτίθετο ἐπὶ νέων καὶ πλέον ἱκανοποιητικῶν βάσεων τὸ πρόβλημα τῆς διδασκαλίας τῆς μουσικῆς εἰς τὴν Παιδείαν καὶ τῶν προσόντων τῶν διδασκόντων.

β) ὁ καταρτισμὸς ἐκτελεστῶν. Τὸ ὠδεῖον δύναται νὰ ἀποβῆ ἓνα φυτώριον ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐντὸς οὐχὶ μακροῦ χρόνου θὰ τροφοδοτῆται καὶ ἡ Κρατικὴ Ὀρχήστρα μὲ ἱκανοὺς ἐκτελεστάς.

γ) ὁ καταρτισμὸς καλλιτεχνῶν καὶ ὑπεράνω ὄλων ἡ δημιουργία καλλιεργημένου αἰσθητικῶς φιλομούσου κοινοῦ.

Λειτουργία

Εἰσηγούμεθα ὅπως εἰς τὸ Κρατικὸν ὠδεῖον λειτουργοῦν μόνον Μέση καὶ Ἀνωτέρα Σχολή. Ἡ εἰσδοχὴ νὰ γίνεται κατόπιν αὐστηρῶν ἐξετάσεων καὶ ὁ ἀριθμὸς νὰ εἶναι περιορισμένος. Οὕτω, ταλαντοῦχα παιδιὰ, μὲ κρατικὴν ὑποτροφίαν, θὰ ἔχουν τὴν δυνατότητα μιᾶς πλήρους καλλιτεχνικῆς καταρτίσεως. Παραλλήλως, δύναται νὰ λειτουργοῦν τάξεις καταρτίσεως διδασκάλων καὶ καθηγητῶν τῆς μουσικῆς διὰ τὴν γενικὴν ἐκπαίδευσιν, βάσει προγράμματος τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας.

Τὸ Κρατικὸν ὠδεῖον, οὕτω, θὰ ἀποβῆ ὁ κύριος ἐν τῇ νήσῳ μουσικομορφωτικὸς φορεὺς καὶ διὰ τῆς ὑποδειγματικῆς του λειτουργίας θὰ ἐπηρεάσῃ εὐεργετικῶς καὶ τὰ ἰδιωτικὰ μουσικὰ ἱδρύματα.

Δαπάνη

Ἡ δαπάνη ἰδρύσεως καὶ λειτουργίας ἐνός Κρατικοῦ ὠδεῖου θὰ ἦτο ἀναμφιβόλως ἐξ ἴσου μεγάλη ὅσον καὶ ἡ τῆς Κρατικῆς Ὀρχήστρας, ἐὰν τοῦτο ἰδρύετο ἀνεξαρτήτως αὐτῆς.

Ἐάν, ὅμως, ἡ ἴδρυσις καὶ ἡ λειτουργία του συνδυασθοῦν πρὸς τὴν Κρατικὴν Ὀρχήστραν, ἡ δαπάνη θὰ μειωθῆ εἰς τὸ ἐλάχιστον.

Ἐξ ἄλλου διὰ τοῦ καλλιτεχνικοῦ καὶ διοικητικοῦ συνδυασμοῦ καὶ τῆς στενῆς συνεργασίας των τοῦλάχιστον κατὰ τὴν πρώτην δεκαετίαν θὰ δυνηθοῦν νὰ πραγματοποιήσουν εὐχερέστερον καὶ οἱ δύο Ὄργανισμοὶ τοὺς στόχους των.

Πρός τούτο προτείνομεν τά ακόλουθα:

α) Κοινήν διεύθυνσιν. Καί οί δύο Ὄργανισμοί νά τεθοῦν ὑπό τήν διεύθυνσιν ἑνός Γενικοῦ Διευθυντοῦ.

β) Κοινόν προσωπικόν, καλλιτεχνικόν καί γραμματειακόν.

Δώδεκα ἐκ τῶν μετακληθησομένων ξένων ἐκτελεστῶν, συγκεκριμένως ὁ Ἐξάρχων βιολιστής καί οί ἔνδεκα κορυφαῖοι ὄλων τῶν ὀργάνων, θά διδάσκουν, βάσει εἰδικοῦ ὄρου τοῦ συμβολαίου των, ὠρισμένας ὥρας ἐβδομαδιαίως εἰς τό Ὁδεῖον. Εἰς τήν περίπτωσιν αὐτήν ὁ μισθός των δύναται νά ὀρισθῆ ὑψηλότερος κατὰ 15% περίπου τοῦ μισθοῦ τῶν ἀντιστοίχων θέσεων.

Ἡ ἀνάθεσις εἰς αὐτούς τῆς διδασκαλίας τῶν ὀργάνων των εἶναι, οὔτως ἢ ἄλλως, ἀπαραίτητος, ἀνεξαρτήτως τῆς ἰδρύσεως Ὁδείου, διά τήν δημιουργίαν Κυπρίων στελεχῶν ὀρχήστρας.

Τό γραμματειακόν, ἐπίσης, προσωπικόν, τό ὅποῖον ὀπωσδήποτε εἶναι ἀπαραίτητον διά μόνην τήν Ὄρχήστραν, δύναται νά ἐπαρκέσῃ διά τάς ἀνάγκας ἀμφοτέρων τῶν Ὄργανισμῶν.

γ) Κοινόν οἷνημα διά τά γραφεῖα ἀμφοτέρων τῶν Ὄργανισμῶν, μέ αἰθούσας διδασκαλίας διά τό Ὁδεῖον καί αἰθούσαν δοκιμῶν διά τήν Ὄρχήστραν.

Τά ἀνωτέρω θά ἰσχύσουν μέχρις ὅτου ἀμφότεροι οἱ Ὄργανισμοί ἀνδρωθοῦν καί ἡ ἐπέκτασις τῆς δραστηριότητος των ἀπαιτήσῃ τόν πλήρη διαχωρισμόν των καί τήν ἐπί αὐτονόμου πλέον βάσεως συνέχισιν τῆς λειτουργίας των.

Κατά παρόμοιον τρόπον ἡ Κρατική Ὄρχήστρα Ἀθηνῶν ἐλειτούργησε προηγουμένως ὡς Ὄρχήστρα τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν καί ἡ Κρατική Ὄρχήστρα Θεσσαλονίκης ὡς τμήμα τοῦ Κρατικοῦ Ὁδείου Θεσσαλονίκης ὑπό τήν ἐπωνυμίαν Συμφωνική Ὄρχήστρα Βορείου Ἑλλάδος.

Ἐκτός τῶν ξένων ἐκτελεστῶν, οἱ ὅποῖοι θά διδάσκουν εἰς τό Κρατικόν Ὁδεῖον, ἀπαραίτητος θά εἶναι καί ἡ πρόσληψις διδακτικοῦ προσωπικοῦ διά τήν διδασκαλίαν τοῦ πιάνου, τῆς μονωδίας καί τῶν θεωρητικῶν, καθώς καί τῶν παιδαγωγικῶν διά τόν καταρτισμόν καθηγητῶν τῆς μουσικῆς. Ἡ δαπάνη διά τήν τοιαύτη πρόσληψιν ὑπολογίζομεν ὅτι θά ἀνέλθῃ εἰς £11,000 περίπου (Πίναξ Β').

Ἀνακεφαλαιοῦντες σημειοῦμεν ὅτι ἡ δαπάνη κειχωρισμένως διά τήν Κρατικήν Ὄρχήστραν δύναται νά ὑπολογισθῆ ὡς ἀκολούθως διά τό πρῶτον ἔτος (Πίναξ Α').

α) Γεν. Διευθυντής και 1 Βοηθός 'Αρχιμουσικός	£ 3,096
β) 46 'Επιτελεσταί	£ 43,092
γ) Γραμματειακόν Προσωπιόν	£ 4,266
δ) Οΐνημα (διά γραφεΐα και δοκιμάς) περίπου	£ 600
ε) 'Αγορά όργάνων (έφ'άπαξ)	£ 1,200
Σύνολον	£ 52,254

'Η πρόσθετος δαπάνη διά τό Κρατικόν 'Ωδεΐον δύναται νά υπολογισθῆ ώς άκιολούθως (ΠΙΝΑΞ Β):

α) Αΰξησις κατά 15% τοϋ μισθοϋ δώδεκα έπιτελεστών	£ 2,115
β) Πρόσθετον διδακτικόν προσωπιόν	£ 11,112
γ) Πρόσθετον ένοίκιον δι'έξασφάλισιν μεγαλυτέρου οΐκήματος	£ 1,000
	£ 14,227

Οϋτω, ή συνολική δαπάνη δι'άμφοτέρους τούς 'Οργανισμούς δύναται νά υπολογισθῆ έτησίως είς

£ 52,254

£ 14,227

(ΠΙΝΑΞ Γ)

£ 66,481

Παραλλήλως, τόσον ή 'Ορχήστρα όσον και τό 'Ωδεΐον θά πραγματοποιοϋν ώρισμένας είσπράξεις έξ είσιτηρίων και διδάκτρων άντιστοίχως. 'Εάν ή 'Ορχήστρα δώση κατά τό πρώτον έτος τουλάχιστον ανά 10 συναυλίας είς Λευκωσίαν, Λεμεσόν και 'Αμμόχωστον, ανά 5 είς Κτήμα και Λάρνακα και 40 άντιστοίχως διά μαθητάς, ήτοι έν όλω 80 συναυλίας, δυνατόν αι είσπράξεις νά υπολογισθοϋν είς τό ποσό των £5,000 - 6,000 μέ πολύ μικρόν είσιτήριον. "Αλλαι είσπράξεις θά πραγματοποιηοϋνται έν συναυλιών από ραδιοφώνου, τῆς τηλεοράσεως και είς διάφορα Φεστιβάλ τῆς νήσου.

Σημ.: Είς τήν παροϋσαν "Επιθεσιν περιωρίσθημεν είς τό νά διαγράψωμεν τό γενικόν σχέδιον και τάς βασικάς αρχάς λειτουργίας των δύο Καλλιτεχνικών 'Οργανισμών.

'Ο λεπτομερής καθορισμός των όρων και διατάξεων τῆς όργανώσεως και λειτουργίας των θά είναι έργον τοϋ 'Οργανισμού, όστις θά καταρτισθῆ μετά τήν όριστικήν άπόφασιν τῆς Κυβερνήσεως νά προχωρήση είς τήν ίδρυσιν αυτών.

ΣΟΛΩΝ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

Γεν. Διευθυντής τῆς Κρατικής 'Ορχήστρας
και Διευθυντής τοϋ Κρατικοϋ 'Ωδεΐου
Θεσσαλονίκης

Π Ι Ν Α Ε Α'
Κ Ρ Α Τ Ι Κ Η Ο Ρ Χ Η Σ Τ Ρ Α
Προϋπολογισμός Δαπάνης

Μισθολόγιον

α) Γενικός Διευθυντής

£ 150 X 12 = 1,800
1 Βοηθός 'Αρχιμουσικός £108X12= 1,296
£ 3,096

β) Μέλη

Κατηγορία	Θέσεις	Μηνιαίος μισθός	'Ετήσιος	Σύνολον
*'Εξάρχων	1	£ 108 X 12=	£1,296 X 1 =	£ 1,296
*Κορυφαῖοι	11	£ 97 X 12=	£1,164 X 11 =	£12,804
Μουσικοί Α'	20	£ 76 X 12=	£ 912 X 20 =	£18,240
Μουσικοί Β'	14	£ 64 X 12=	£ 768 X 14 =	£10,752
	46			£43,092

* 'Ο 'Εξάρχων καί οἱ Κορυφαῖοι θά ὑποχρεοῦνται νά διδάσκουν καί εἰς τό Κρατικόν 'Ωδεῖον (ἴδε Πίνακα Β').

γ) Διοικητικόν καί Γραμματειαικόν Προσωπικόν

1 Διοικητικὸς Λειτουργὸς Β' τάξεως, ἑτησίως	£ 1,014
1 Λογιστὴς - Ταμίας	£ 798
1 Γραμματεὺς	£ 600
1 "Εφορος Βιβλιοθήκης	£ 600
1 Δακτυλογράφος	£ 426
1 Φροντιστὴς 'Ορχήστρας	£ 414
1 Κλητὴρ	£ 414
7	Σύνολον £ 4,266

δ) 'Αγορά μουσικῶν ὀργάνων (ἐφ' ἅπαξ δαπάνη)

Τύμπανα καί Κρουστά (μια σειρά) £ 1,200

ε) Οἴνημα διὰ γραφεῖα καί δοκιμᾶς περίπου £600

α) £ 3,096
β) £ 43,092
γ) £ 4,266
δ) £ 1,200
ε) £ 600
£ 52,254

Σύνολον =====

Π Ι Ν Α Ε Β'
Κ Ρ Α Τ Ι Κ Ο Ν Ω Δ Ε Ι Ο Ν

α) Προσθήκη ἐκ 15% ἐπὶ τοῦ μισθοῦ τοῦ Ἐξάρχοντος καὶ τῶν 11 Κορυφαίων (ἴδε ἄνωτέρω Πίνακα Α')

£ 14,100 X 15% ἑτησίως £ 2,115

β) Πρόσθετον Διδακτικὸν Προσωπικὸν (πέραν τῶν 12 Ἐκτελεστῶν, οἵτινες θὰ διδάξουν ἐπίσης, ἴδε Πίνακα Α').

2 Καθηγηταὶ Α' Πιάνου	£ 2 X	1,164 =	£ 2,328
2 Καθηγηταὶ Α' Θεωρητικῶν	£ 2 X	1,164 =	£ 2,328
1 " " Μονωδίας	£ 1 X	1,164 =	£ 1,164
1 Βοηθὸς Καθηγητῆς Πιάνου	£ 1 X	912 =	£ 912
1 Βοηθὸς Καθηγητῆς Θεωρητικῶν	£ 1 X	912 =	£ 912
3 Διδάσκ. πιάνου Θεωρητικῶν	£ 3 X	768 =	£ 2,304
1 Καθηγητῆς Παιδαγωγικῶν	£ 1 X	1,164 =	£ 1,164
			£11,112

γ) Οἴκημα (διαφορὰ ἐπὶ πλέον ἐπὶ τοῦ ἐνοικίου οἰκῆματος τῆς Ὁρχήστρας) περίπου £1,000

Ἐπιπρόσθετος δαπάνη διὰ τὸ Κρατικὸν Ὁδεῖον

α) £ 2,115
£11,112
1,000
£14,227

Π Ι Ν Α Ε Γ'

Κρατικὴ Ὁρχήστρα £ 52,254
Κρατικὸν Ὁδεῖον £ 14,227

Σύνολον £ 66,481

Σημ.: Εἰς τοὺς ὡς ἄνω σημειουμένους μισθοὺς δὲν ὑπελογίσθη τὸ τιμαριθμικὸν ἐπίδομα.

Α! Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΝ

Παραλλήλως πρὸς τὴν διερεύνησιν καὶ μελέτην τοῦ θέματος τῆς ἰδρύσεως Κρατικῆς Ὀρχήστρας καὶ Κρατικοῦ Ὁδείου, ἀνταπροκρινόμενοι εἰς τὴν πρόσκλησιν τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως πρὸς μελέτην ἐπίσης τῆς ὀργανώσεως καὶ ἀναπτύξεως τῆς μουσικῆς ζωῆς ἐν Κύπρῳ, ἠρευνήσαμεν ἰδιαιτέρως καὶ τὸ θέμα τῆς διδασκαλίας τῆς μουσικῆς εἰς τὴν Ἐκπαίδευσιν γενικῶς. Πρὸς τοῦτο ἐπεσιέφθημεν καὶ παρηκολουθήσαμεν, συνοδευόμενοι ὑπὸ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Μουσικῆς τῶν Σχολείων Μέσης Παιδείας κ. Κ. Ἰωαννίδη, τὴν διεξαγωγὴν μαθημάτων καὶ μουσικῆς ἐπιτελέσεις ὑπὸ χορωδιῶν εἰς τὴν Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν καὶ εἰς πλεῖστα Γυμνάσια καὶ ἄλλας Σχολὰς Μέσης Παιδείας τῆς Λευκωσίας, Ἀμμοχώστου, Λάρνακος, Λεμεσοῦ, Κτήματος, Λευκονοίκου, Τριχώμου καὶ Μόρφου. Ἐπίσης ἐπεσιέφθημεν καὶ τινὰ Σχολεῖα τῆς Στοιχειώδους, μετὰ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Μουσικῆς τῶν Σχολείων τῆς Κατωτέρας Παιδείας κ. Μ. Γεωργίου.

Διεπιστώσαμεν μετ' εἰλικριναῦς χαρᾶς ὅτι διεξάγεται ἀξιόλογος καὶ ἀξιέπαινος ἐργασία εἰς τὸν τομέα τῆς μουσικῆς εἰς τὰ Σχολεῖα αὐτὰ τῆς Κύπρου. Τὸ ἐπίπεδον τῆς ἀποδόσεως ποικίλλει, ἀναλόγως τῆς σχετικῆς παραδόσεως, ἡ ὁποία δυνατόν νά προῦπῆρχε εἰς τὴν πόλιν ἢ εἰς συγκεκριμένον σχολεῖον, καὶ τῆς προσωπικότητος τοῦ διδάσκοντος, εἰς ὅλας ὅμως τὰς περιπτώσεις διακρίνει κανεὶς ζῆλον, ἀφοσίωσιν καὶ ἓνα βαθμὸν πολιτισμοῦ. Τὰ πλεῖστα τῶν Σχολείων εἶναι ἐξωπλισμένα μέ τὰ ἀπαραίτητα ἐποπτικὰ μέσα, καθὼς καὶ εἰδικῆς αἰθούσας διδασκαλίας, αἱ ὁποῖαι, δυστυχῶς, λόγῳ τῆς ἀυξήσεως τῶν μαθητῶν καὶ τῶν τμημάτων καταλαμβάνονται εἰς τινὰς περιπτώσεις διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἄλλων μαθημάτων. Μεταξὺ τοῦ διδασκτικοῦ προσωπικοῦ ὑπάρχουν ἀρκετοὶ μέ θερμουργὸν ἐνθουσιασμόν καὶ μέ ἱκανὴν κατάρτισιν, ὥστε νά ἀνταπροκρίνωνται ἱκανοποιητικῶς εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν ἔργων των.

Διεπιστώσαμεν, ὅμως, καὶ ὠρισμένας. ἄδυναμίας, ἰδιαιτέρως περὶ τὴν διεύθυνσιν χορωδιῶν καὶ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ μαθήματος τῶν μουσικῶν ἀκροάσεων. Πολλοὶ ἐκ τῶν καθηγητῶν τῆς μουσικῆς δὲν ἔχουν σαφῆ γνῶσιν καὶ πεῖραν περὶ τὴν τεχνικὴν τῆς διευθύνσεως καὶ τοῦτο, παρὰ τὸν ἐπιδεικνυόμενον ζῆλον, βαρύνει ἐπὶ τῶν βαθμῶν τῆς ἀποδόσεως τῆς σχολικῆς χορωδίας. Ἐπίσης εἰς τὸ μάθημα τῶν μουσικῶν ἀκροάσεων, πολὺ λίγοι εἶναι εἰς θέσιν νά καταρτίσουν σαφῶς διαγεγραμμένα πλαίσια προγραμμάτων ἐξελικτικῶς ἀπὸ τάξεως εἰς τάξιν.

Ἐπειτα, τὸ μάθημα τῶν ἀκροάσεων σταματᾷ εἰς τὴν Δ' τάξιν, εἰς περίοδον καθ' ἣν ἀρχίζουν οἱ μαθηταὶ νά ἀποικοῦν κάποιαν

έμπειρίαν, καλλιέργειαν καί σαφεστέραν αντίληψιν τοῦ ρόλου τῆς μουσικῆς ὡς ἠθικομορφωτικοῦ παράγοντος.

Λαμβάνοντες ὑπ' ὄψει ὅτι ἐκ τῶν Σχολείων θά προέλθῃ ἡ νέα γενεά, ἡ ὁποία παράλληλως πρὸς τὸν γενικὸν μορφωτικὸν ἐξοπλισμὸν των, πρέπει νά ἔχῃ καί ἀνάλογον καλαισθητικὴν καλλιέργειαν, εἰσηγοῦμεθα τὰ ἀκόλουθα:

(α) τὴν ὀργάνωσιν εἰδικῶν σεμιναρίων διὰ καθηγητὰς καί διδασκάλους τῆς μουσικῆς μέ τὰ θέματα:

1. Τεχνικὴ τῆς διευθύνσεως χορωδιῶν καί
2. Προγραμματισμὸς μουσικῶν ἀκροάσεων.

(β) τὴν ἀποστολὴν καθηγητῶν τῆς μουσικῆς διὰ, βραχεῖαν ἔστω, μετεκπαίδευσιν ἢ ἐνθάρρυνσιν αὐτῶν διὰ τῆς χορηγήσεως, ἐκπαιδευτικῶν ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν, ἰδίως κατὰ τοὺς μῆνας τῶν διακοπῶν, πρὸς παρακολούθησιν εἰδικῶς ὀργανουμένων εἰς διαφόρους χώρας τῆς Εὐρώπης σεμιναρίων καί ἐνημέρωσιν αὐτῶν ἐπὶ τῶν προβλημάτων τῆς συγχρόνου ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς ἐν σχέσει μέ τὴν μουσικὴν.

(γ) τὴν διατήρησιν τοῦ μαθητὸς τῶν μουσικῶν ἀκροάσεων μέχρι καί τῆς Στ' τάξεως τῶν Γυμνασίων.

(δ) τὴν ἐξεύρεσιν πρὸς μεγαλυτέρας συμμετοχῆς τῶν μαθητῶν τῶν ἀνωτέρων τάξεων εἰς τὴν σχολικὴν χορωδιάν καί φιλαρμονικὴν, ἰδιαιτέρως εἰς τὰς Τεχνικὰς Σχολὰς, ὅπου αἱ εἰδικαί συνθήκαι ἔχουν ἐπιβάλλει τὴν περιορισμὸν συμμετοχῆς εἰς τοὺς μαθητὰς τῶν τριῶν πρώτων τάξεων.

(ε) ὡς πρὸς τὴν Κατωτέραν Παιδείαν δύναται νά λεχθῇ ὅτι εἰς ἀρκετὰ σχολεῖα τῆς Στοιχειώδους γίνεται ἰδιαιτέρως ἀξιοπρόσεκτος μουσικὴ ἐργασία, ἥτις δύναται νά προετοιμάσῃ τὴν ἐπὶ ὑψηλοτέρου ἐπιπέδου μουσικὴν καλλιέργειαν τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Μέσην Παιδείαν. Ἡ ἐξειδίκευσις τῶν διδασκάλων τῆς μουσικῆς, ρυθμιζομένου καί τοῦ θέματος τῆς προαγωγῆς καί ὑπηρεσιακῆς ἐξελίξεως των, θά ἀποβῇ ἐξαιρετικῶς ὠφέλιμος καί ἀποτελεσματικὴ.

Β' ΕΞΩΣΧΟΛΙΚΑΙ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΑΙ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΙ

Ὀλίγα δυστυχῶς Σωματεῖα ἐν Κύπρῳ ἔχουν περιλάβει καί τὴν μουσικὴν εἰς τὰς ἄλλας δραστηριότητας των. Τὰ Σωματεῖα αὐτά, τὰ ὁποῖα ἐκτελοῦν, ὑπὸ δυσκόλους συνθήκας, τὸν πολιτιστικὸν ρόλον πού τὰ ἴδια ἔχουν ἐπιλέξει δι' ἑαυτά, εἶναι παγκυπρίως γινωστά. Ὁ Σύλλογος "Ἄρης" Λεμεσοῦ, συνεχίζων σχετικῶς μακρὰν παράδοσιν, ἡ "Πνευματικὴ Στέγη" Λευκωσίας, ἡ "Ἀνόρθωσις" Ἀμμοχώστου καί ἡ ἀποικλειστικὰ Μουσικὸς Ὀμιλος τοῦ Τρικώμου

διατηροῦν ἀξιολόγους ἐρασιτεχνικὰς χορωδίας καί θέτουν ἓνα θαυμάσιον παράδειγμα πρὸς μίμησιν. Τὸ παράδειγμα τῶν ἠκολούθησε προσφάτως καί τὸ Λευκόνοικον.

Μία ἰδιαιτέρως ^{ἐπισημάνει} διαπίστωσις εἶναι ὅτι εἰς ὅλας αὐτάς τὰς χορωδίας συμμετέχουν ὡς μέλη καὶ καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι, συμπαριστάμενοι οὕτω καὶ ἠθικῶς εἰς τὸ ἔργον τῶν διευθυντῶν τῶν χορωδιῶν.

Πρέπει, νομίζομεν, τὸ Κράτος νὰ περιβάλλῃ μέ τὴν στοργὴν τοῦ τὰς προσπαθείας αὐτάς καί νὰ τὰς ἐνισχύῃ οἰκονομικῶς πρὸς σχηματισμὸν τουλάχιστον μιᾶς βιβλιοθήκης μέ κατάλληλα ἔργα. Θὰ ἦτο, ἐπίσης, δυνατὴ ἡ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας προετοιμασία μεγάλων χορωδιακῶν ἔργων διὰ στενῆς συνεργασίας τῶν χορωδιῶν διαφόρων πόλεων. Τοῦτο θὰ ἀπετέλει ἓνα ἐκ τῶν σιδῶν τῆς Κρατικῆς Ὀρχήστρας. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ ἠθικὴ συμπαράστασις τοῦ Κράτους καὶ ἡ ἔστω περιορισμένη οἰκονομικὴ του βοήθεια θὰ ἐνίσχυε τὰ Σωματεῖα αὐτὰ εἰς τὴν ἀνιδιοτελεῖ καὶ εὐγενῆ προσπάθειάν των καὶ θὰ ἐνεθάρρυνε ἄλλα νὰ τὰ μιμηθοῦν.

Εἰς τὸν τομέα τῆς ὀργανικῆς μουσικῆς ἀξία μνείας εἶναι μία προσπάθεια τοῦ Δήμου Λεμεσοῦ, ἣτις ἤρχισεν ἀπὸ ἐτῶν καὶ συνεχίζεται. Διὰ νὰ ἀποφέρῃ ὅμως θετικὰ ἀποτελέσματα ἡ προσπάθεια αὕτη πρέπει, νομίζομεν, νὰ τεθῆ ἐπὶ νέων βάσεων καὶ νὰ κινήθῃ ἐντὸς τῶν ὑπαρχουσῶν δυνατοτήτων. Καὶ ἐδῶ μία συνεργασία τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας μετὰ τοῦ Δήμου Λεμεσοῦ θὰ συνέβαλλε εἰς τὴν καλλιτέραν ἐπίτευξιν τῶν τεθέντων σκοπῶν.

Μετ' εὐχαριστήσεως σημειοῦμεν, ἐπίσης, μίαν, καθαρῶς σχολικὴν ἀλλὰ ἀξίαν ἐπαίνου, προσπάθειαν συγκροτήσεως ὀρχήστρας εἰς τὴν ἐν Λευκωσίᾳ Ἀγγλικὴν Σχολὴν.

Ἐντὸς ἐντελῶς ἄλλου πλασίου τοποθετεῖται ἡ σοβαρὰ ἀπὸ ἐτῶν προσπάθεια τοῦ Ρ.Ι.Κ. νὰ ἀποκτήσῃ μίαν μόνιμον ὀρχήστραν ἐπὶ ἡμιεπαγγελματικῆς βάσεως. Ἡ Ὀρχήστρα αὕτη, λόγῳ τῶν συχνῶν ἐμφανίσεων της, εἶναι καλῶς γνωστὴ ἐν τῇ νήσῳ καὶ θὰ ἦτο δυνατόν νὰ διατηρηθῆ ὑπὸ τὴν σημερινὴν της μορφήν παραλλήλως πρὸς τὴν Κρατικὴν ὡς Ὀρχήστρα τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἰδρύματος.

Γ' ὉΔΕΙΑ - ΜΟΥΣΙΚΑΙ ΣΧΟΛΑΙ

Δέν ἠδυνήθημεν νὰ παρακολουθήσωμεν ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὴν εἰς τὰ Ὁδεῖα καὶ τὰς διαφόρους Μουσικὰς Σχολὰς συντελουμένην ἐργασίαν.

Ὑποπίπτει, πάντως, εὐχόλως εἰς τὴν ἀντίληψιν παντός μουσικοῦ ἐπισκέπτου τὸ γεγονός ὅτι ἐπικρατεῖ ἐν Κύπρῳ

πλήρης ἐλευθερία περί τήν Ἱδρυσιν καί λειτουργίαν Μουσικῶν Σχολῶν. Πᾶς τις δύναται, ἐξ' ὧσων ἀντελήφθημεν, νά ἰδρύσῃ μίαν μουσικήν σχολήν, νά τήν ἐπονομάσῃ ἐλευθέρως ὅπως θέλει καί νά διδάσκη εἰς αὐτήν ὅ,τι θέλει. Ἐάν αὕτως πράγματι ἔχουν τά πράγματα ἐπιβάλλεται, νομίζομεν, νά τεθῆ κάποιοσ φραγμός καί ἔλεγχος τοῦ Ἑπουργείου Παιδείας, τό ὁποῖον ξύναται, εἰς ἤν περίπτωσιν ὁ ἔλεγχος δέν εἶναι δυνατός νομοθετικῶς, νά διατηρῆ, τουλάχιστον, τό δικαίωμα τῆς ὑπ' αὐτοῦ Ἀναγνωρίσεως τῶν καλῶς λειτουργούντων καί τηρούντων ὠρισμένης βασικῆς προϋποθέσεις ἰδρυμάτων. Τοῦτο θά εἶναι καί ἓν μέτρον προνοίας καί προστασίας ταυτοχρόνως τοῦ κοινοῦ, εἰς τήν ἔφεσιν τοῦ ὁποίου πρός πρόοδον καί ἐπιθυμίαν μορφώσεως τῶν τέκνων του ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος ὁ ἀξιοσημεῖως πρῶτον ἀριθμός σπουδαστῶν εἰς τὰς Σχολάς αὐτάς.

ΣΟΛΩΝ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

Λευκωσία, 17.11.1970.

661

19

ΧΡΙΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΥ
Μουσικός Δήμου Λεμεσού.

Λεμεσός, 3η Δεκεμβρίου, 1970.

Πρός τό Δημοτικό
Συμβούλιον Λεμεσού,
Ένταυθα.

Νο 44-9 1970
Επισημ. μαθητή
L. Μαρκού
σου αφορά τινες φορές
ως φωνη και στα
επισημ. μαθητή

"Έντιμοι Κύριοι,

Λαμβάνω τήν τιμήν νά φέρω εἰς γνώσιν ὑμῶν ὅτι
κατά τόν μήνα Νοέμβριον 1970, ἅπαντα τά εἰς τήν Μουσικήν
Σχολήν Δήμου Λεμεσού διδασκόμενα μαθήματα συνεχίσθησαν
ὡς πάντοτε κανονικῶς.

Τήν 5ην Νοεμβρίου 1970, ἐπισκέφθη τήν Ὀρχήστρα
μας ὁ κ. Σόλων Μιχαηλίδης, Διευθυντής τοῦ κρατικοῦ οἰκείου
καί τῆς Ὀρχήστρας Θεσσαλονίκης, κατά τήν διάρκεια δοκιμῶν
της. Ὁ κ. Μιχαηλίδης ἀφ' ἡκούσε τήν Ὀρχήστρα μας, ἔλαβε
μερικᾶς εἰσηγήσεις διά τήν βελτίωσιν της μεταξύ τῶν ὁποίων
καί τῆς προσθήκης εἰς αὐτήν βιόλων καί βιολοντσέλλων κ.λ.κ.
Παρετήρησε ἐπίσης ὅτι ἡ ὀνομασία αὐτῆς ἔχοιεν ὅσοι ὡς
Συμφωνική, δέν νομίζει ὅτι ἀρμόζει εἰς τήν περίπτωσιν τῆς
ἰδικῆς μας Ὀρχήστρας καί εἰσηγήθη νά τήν καλοῦμεν
μαθητικὴν Ὀρχήστραν Δ. Λεμεσού ἢ κατ' ἐπιλογήν.

Ὅσον ἀφορᾷ τήν προσθήκην τῶν βιόλων καί τῶν βιολοντσέλλων,
τοῦτο ὁπωσδήποτε θά γίνῃ, ἐλπίζεται δέ ὅτι εἰς τήν ἐπομένην
ἐκδήλωσιν τῆς Σχολῆς μας, ἡ Ὀρχήστρα θά περιλαμβάνῃ καί
τά ὄργανα αὐτά. Ὅσον ἀφορᾷ δέ τήν ὀνομασίαν της, ἡ
προοπτικὴ μας εἶναι νά δημιουργήσωμεν μίαν ἀξιόλογον
Ὀρχήστραν συνεχῶς βελτιουμένην, ἀνεξαρτήτως τοῦ εάν αὐτή
θά ὀνομάζεται Μαθητικὴ, Παιδικὴ ἢ Συμφωνικὴ, ὡς λέγεται,
ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἀπλῶς ὡς Ὀρχήστρα
Δήμου Λεμεσού.

Τήν 22αν Νοεμβρίου 1970 ἔλαβε χώραν ἡ Δ' Μουσικὴ
ἐκδήλωσις τῆς Σχολῆς μας. Πρόγραμμα ταύτης ἐπισυνάπτεται.
Ἡ προγραμματισθεῖσα διά τήν 7ην τρέχοντος ἐκδήλωσις ἔχει
ἀναβληθῆ δι' ἄλλην ἡμερομηνίαν. Ἐλπίζεται δέ ὅτι θά ἔχωμεν
πρόσκλησιν νά ἐπισκεφθῶμεν τήν ἀμμόχωστον ἐντός τοῦ τρ.
μηνός δι' ἐκτέλεσιν ἡμῶρου προγράμματος ὑπὸ τῆς Ὀρχήστρας
μας εἰς θενοδοχεῖον τῆς ἐν λόγῳ πόλεως. Σημειοῦται ὅτι
ὁ Δῆμος δέν θά ἐπιβαρυνθῆ δι' οἰωνοῦποτε ἐξόδων.

Διατελῶ μετὰ τιμῆς.

Χρ. Μαρκού